

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.
Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárások, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Politikai halászat.

(M—s) A ki a magyar parlamentet és pártéletet kívülről szemléli — aligha találja meg a logikai kapcsolatot azon események között, melyek újabb időben a helyzetet alakították.

Soha még oly csodálatos módon nem voltak összekuszálva a parlamentti és pártviszonyok, mint napjainkban.

És soha nagyobb kíváncsisággal nem tekinthetünk a nemzet a kibontakozás elé, mint a mily várakozásokkal nézhet a fejlemények elé.

Még oly országokban is, a hol a közvélemény már hozzászokhatott a gyakori kormány és pártválásokhoz — ott sem okozhat több aggodalmat és ébreszthet jogosabb érdeklődést bizonyos lappangó válságnak a kimenelete, mint a minő igez izgalmak közt élünk ma mi, a kik egyáltalán nem vagyunk képesek megjósolni, hogy a kormány kebelében, a parlamentben és pártéletben megindult átalakulási, esetleg vallási folyamat hol fog megállni és mit fog eredményezni.

Hogy tűz lappang a parázs alatt, azt mindenki érzi, de hogy ez a tűz tisztító vagy pedig pusztító természetű-e — alig tudja megmondani valaki.

Alig pár hónappal ezelőtt született meg a Wekerle-kabinet, anélkül, hogy a Szapary bukása és a Wekerle hatalomra kerülése — az ily átalakulásokkal szervi kapcsolatban álló pártválás és politikai rendszerváltozással járt volna karöltve.

Nem a változott parlament és pártviszonyok idézték fel az előbbi kormány válságát és nem ily viszonyok hatalma alatt született meg az új kabinet.

A különbség az új és a régi kormány között csak a formában található fel a parlamentnek nem jutott más szerepe, mint egyszerűen törölni a régi cézget és bejegyezni az újat, akár csak egy betéti társaság, vagy alkalmi egyesületről volna szó.

Még csak az emberekben, tehát az unjonnan alakult politikai alkalmi egyesület tagjaiban sem történt nagyobb változás, a mennyiben alig két új tag vétetett fel a társaságba anélkül, hogy az új tagok valamely nagyobb tőkével járultak volna a társaság eddigi vagyonyához.

Uj dolog csak épen egy merült fel a mi aztán egyenesen létalapjában tá-

madta meg az új kormányt — a polgári házasság kérdése.

A Wekerle-czég alatt megalakult kormány-szövetkezet raktárában épen csak ezt az egyetlen új portékát helyezték el és a vevő közönségnek épen csak ennek a portékának a megvásárlására nem volt semmi — vételkedve.

A legfőbb fogyasztók — a papok maradtak el a vásárról s a vége az lett, hogy a portéka a tulajdonosok nyakán maradt.

Kínálgatták a királynak is, — de neki sem kellett. Már pedig az eladók épen abban bíztak, hogy ha csak a királyt is meggyerhetik vásárló közönségnek — hát már nyereséggel bonnyolthatják le az üzleteket.

A közönség egy részének ugyan lett volna kedve bevásárlásokra, de ennek a guszúsát alaposan elrontották a — lelkiatyák, a kik urbi et orbi — rossz hírért keltették a portékának és a jó Isten haragjával fenyegettek meg mindenkit, a kik ily gonosz árura alkudozni lett volna kedve.

Most tehát már ismét úgy áll a dolog, hogy megint cézget kell változtatni.

A Wekerle-kabinet napjai megvannak számlálva.

Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter tényleg benyújtotta már lemondását.

A hirt Fejérváry báró, a bécsi beufentes vitte meg a királynak, a ki — mint a legújabb távirati tudósításokból kitűnik kategoricze kijelentette, „hogy addig semmi kabinet-váláságne legyen, a mig nem sikerül olyan pártalakulást (?) létesíteni, amely mellett állandó kormányalakítása lehetővé válik.”

Mi úgy értelmezzük ezt a királyi kijelentést, hogy az egyenes parancs olyan pártalakulás létesítésére, mely egyuttal lehetővé tegye az állandó kormányalakítását is.

Hogy Wekerle a felség parancsát tényleg megfogadta, kitűnik abból, hogy megbízás következtében Széll Kálmán a politikai mentő egyesület parancsuokra ugyancsak neki fogott a mentési munkálatokhoz.

Széll Kálmán igen természetesen Apponyi Albert grófra vetette a szemét. Vele akarja megmenteni a csőd szélén álló üzletet a végbukástól.

A mentés azonban még eddig nem sikerült. Hogy lesz-e egyáltalán sikere e vállalkozásnak — alig tudható, mert Apponyi gróf eddig még nem sok hajlandóságot mutat arra, hogy ő vezesse rávpartra a Wekerle kabinet zátonyra jutott hajóját.

Bármi lesz is e különleges kísérlet eredménye — egy dolog bizonyos és ez az, hogy a mit mi is már rég hangoztattunk — nem elég kormányt alakítani új rendszer és új pártalakulás nélkül, hanem elsősorban egészséges életműködés-re képes pártot kell alakítani, amely mintegy szükségszerűleg állítsa csata sorba azokat a férfiakat, a kik a nemzet sorsát a nemzeti akaratnak megfelelően és a nemzeti érdekekre kedvezően intézzék.

Hogy Wekerle mikor kormányalakításra vállalkozott, épen ezt a főfeltevést tévesztette szem elől, az már is sokkal érzékenyebben boszulta meg magát, mint a hogy hinni lehetett azoknak, a kik Wekerlét tartották ama hivatott államférfiúnak, a ki egy benső felosztásnak indult párt támogatását is elégnék vélte arra, hogy el-kormányozhassa velük az országot.

Most már odáig fejlődtek a dolgok, hogy a királynak kellett kijelölni azt a feladatot, a melyet pedig Wekerlének kell vala felismernie, mielőtt a kabinet alakításra vállalkozott.

És a király — igen helyes érzéssel — ugyanazt a szükségességet ismerke fel, a melyet a józan közvélemény már régóta hangoztat, de melyet a mi szabadelvű államférfiaink következetesen negligáltak, hogy t. i. új cézű kormány még nem elégséges az idősekre, ha nem alkot magának új politikai és kormányzati rendszert és nem gondoskodik a parlamentti és pártélet szervezésének egészséges vérkeringéséről.

Hogy most már mindez megtörténik-e, attól függ, hogy Széll Kálmán mentőhálója sikerül-e belédesgetni — Apponyi grófot.

A Szózat és Nemesics altábornagy.

Lapunk tegnapi számának távirati rovatában már említettük Nemesics nagyvárad közös hadseregbeli altábornagy esetét.

A nagy feltűnést keltett esetre vonatkozólag most n. váradit tudósítunk a következőket írja:

Nemesics József altábornagy, a közös hadsereg egyik legmagyarabb érzelmű főtisztje, nyugdíjazását kérte.

Az altábornagy egészségi állapota még a legkitűnőbb, munkabíró, robusztus alak, az eset tehát annál nagyobb feltűnést kelt mindenfelé. Mindenki azt hiszi, hogy nem saját jó szántából megy penzióba s Nagyváradon szélén beszélik a váratlan nyugdíjazás okát is. Ez pedig nem más, mint az az incidens, mely a nagyvárad Szent László ünnepén Schlauch püspök diszcedjén történt.

Gróf Csáky Albin kultuszminiszter megkérte Wofalka Nándor akkori osztálytanácsosa által az altábornagyot, engedné meg, hogy a katona zene a szózatot játssza.

Az altábornagy rögtön beleegyezett s az illusztris társaság, köztük József főherceg fia, felállva, meghatóttan énekelte együtt a magyar nemzeti nótát.

Ezért kell nyugdíjba mennie az altábornagnak.

Az altábornagyot, ki magyar érzelmeit minden alkalommal dokumentálta, egész Nagyvárad kitűnősége szerette és tisztelte s így nyugdíjazása általános sajnálatot kelt.

Egyveleg.

Orosz hadikészülődések.

A „Daily Telegraph”-nak jelentik Pétervárról, hogy az orosz hadügyminiszteriumban rendkívüli tevékenység észlelhető. A nagy hideg dacára szakadatlanul folyik a nyugati kormányzóságokban csapatok összpontosítása. Hír szerint az orosz hadügyminiszterium információt nyert róla, hogy az orosz csapatok összpontosítása nemcsak egy osztrák-magyar hadtestnek Stanislav mellett leendő felállítását fogja maga után vonni.

A francia kormány panasza.

A „Havas-úgyönkösg” jelenti, Hogy Develle külügyminiszter Decrais bécsi nagykövetet megbízta, hogy hívja fel Kálmány gróf figyelmét az osztrák-magyar lapok, nevezetesen a „Budapesti Hírlap” néhány cikkére, melyekben Carnot elnök és a francia kormány ellen sértések foglaltak. (Erre csak két megjegyzésünk van! 1. A „Budapesti Hírlap” nem osztrák-magyar lap, hanem kizárólag magyar újság. 2. Mielőtt a francia kormány a külföldi lapokban bűngézteti az ellene intézett támadásokat, jól tenné, ha elolvasná a francia sajtónak a válságról, a francia kormányról és Carnot urról közölt cikkeiket.)

A bolgár fejedelem házassága.

A „Köln. Zeitung”-nak jelentik Pétervárról, Az utóbbi napokban az itteni diplomáciai körökben sokat foglalkoznak Ferdinánd bolgár fejedelemnek müncheni útjával,

melyet a fejedelem nőtülési szándékával hoznak kapcsolatba. Mondják, hogy a modenai hercegnő, mint a regens-herceg nővére, közvetítő szereppel bír a bécsi és a müncheni udvar közt elő akarná mozdítani a fejedelemnek egy bajor hercegnővel való egybekelését; ennek megtörténtével azonban bajos volna továbbra is fenntartani Oroszország és Bajorország közt a diplomáciai összeköttetést, mert tudvalevő dolog, hogy az orosz kormány már éveken ezelőtt foglalkozott a müncheni követi állás felhagyásával.

„Esetek” a honvédségnél.

Azon ötletből — hogy Székely József főhadnagy megfosztatott a Ludovika-akadémia viselt tanári állásától, az „E—s” még több oly esetet sorol fel, melyek a honvédség intézőinél erősen kifejezett osztrák érzület dokumentálják.

Ime néhány ilyen eset:

Egy vidéki városban a helyőrség tisztikara a király születésnapját ünnepelte egy vendéglőben. Az ünnepélyen honvéd és közös-hadseregbeli tisztok együtt vettek részt. Egy hadseregbeli őrnagy mondogta az első felkötőből a legfelsőbb hadúr, mint osztrák császárra. Ezt a felkötőből úgy a honvéd, mint a hadseregbeli tisztok állva hallgatták végig.

Hogy a tisztán osztrák szellemű felkötő kiegészítések, felállott egy honvéd-főhadnagy és német nyelven, hogy a hadsereg tisztjei is megértsek, a következő toaszott mondogta: „En is csatlakozom előtem szoltott őrnagy ur lelkes szavaihoz és mint honvéd tiszt, éltetem a legelső magyar embert, hazánk alkotmányos királyát, ő felségét I. Ferencz Józsefet.”

A hadseregbeli tisztok ezt a felkötőből töltve hallgatták végig, mire a jelen volt honvéd tisztok eltávoztak, éles szavakkal adva kifejezést megbotránkoztatásuknak.

Az úgy a honvédfőparancsnokság elé jutott s itt Graef lovassági tábornok, br. Fejérváryval egy intézkedést el a dolog, hogy az illető honvédtisztet a kertét legrosszabb zászlóaljához helyezték át, hol a közös hadseregtől átvett zászlóalj parancsnok addig üldözte, míg testben és lélekben megtörve, a Schvartzer tébolydjába került.

Egy másik érdekes esetet a következőkben mondunk el:

A miskolci nagy gyárak utolsó napján Miskolcon egy fővárosi orfomú átalakított helyen találkoztak a gyakorlatokon résztvevő tisztok; három hosszú deszka asztal volt a teremben felállítva, melynek egyikénél a cs. és kir. huszártisztek, a közép-szónál a közös hadseregbeli, gyalogsági tisztok, a falnál levő asztalnál pedig a m. kir. honvéd-tisztek ültek, köztük Zsoldos őrnagy is, a ki most már vezérőrnagy.

Az orfom primadonnája a „Hallod-e te körösi lány” című népdalt énekelte melynek végzetével a honvédtisztek közül egynehányan ugránni kezdtek. Erre a szomszéd asztalnál ülő vezérkari tisztok közül egy al-

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYJA.

1893. január 28.

Délvidéken.

VII.

Monaco.

A helyzet tisztázása okából vegyük elő földrajz-politikai ismereteinket.

Monte-Carlo egyik alkatrésze Monaco-nak, miként alkatrésze a Házsongárd Kolozsvárnak. És valamiképpen a Házsongárd hegyoldalban fekszik, úgy Monte-Carlo is; és valamint ott fák, villák és utak vannak és egy „Társadalom” — tekejtéttel: úgy itt is vannak fák, villák, utak és egy „Casino” — roulettéjtéttel. A kettő között nincs is nagyobb különbség, mint egy római tribun és egy román tribun — mondjuk a példának okáért, mint Cajsus Grachus és Julius Corojanu között.

Egy sziklagerinczet valamikor réges régen, mindenesetre nem történelmi, hanem geológiai időszámítás szerint, kinyújtottak magukból az Alpok, belé mlyen a földközibe. Most már kissé nehéz volna megállapítani, hogy miért és miként történt ez az evolúció. Lehet, hogy nagymérvű havazás után egy kis hómadár a Montblanc tetején meg rugott néhány hópelyhet s ez gurulni kezdett lefelé, míg lavinává nőtt. Ez az őselem aztán a maga borzalmas utában nem állott meg a tengerig, magával ragadva községeket, gyökerestől kitépve erdőket és főlsszaggatott me-

zőket. Ebben az ítéletnap rohamában áshatta ki a lavina azt a lyukat, mely most a monacoi szűk tengeröblöt alkotja. — Lehetett különben földingás is egy elementáris hegy-csuszamlással. De lehet az is, hogy a Velen-ozónél évezredről-évezredre egy pár métert apadó s a Rivierán évezredről évezredre egy pár métert növekedő tengernek szüksége lévén a kényelmes elhelyezkedés kedvéért erre az öblönyi területre, nyugtalan hullámai-val addig nyaldosta, rágta, szabta a szikla-hegy oldalát, a mig sikerült neki kiváslalni ezt a lyukat.

Akárhogy történt, az emberek jónak látták e sziklanyujtvány gerincét igen igen sűrűn beépíteni házakkal és a természet jónak látta e gerinc két meredek oldalát szintén igen sűrűn beépíteni agávékkal. Így keletkezett Monaco e keskeny földnyelven.

Nincs kétség benne, hogy kalózok építették az első kunyhót ide — valamint később a palotákat is. Mert rablótanyának jelölte ki e helyet a természet. Három oldalról tenger s ott, hol a szárazfölddel van e kis félsziget összeköttetésben, megmászhatatlan sziklafalak védelmezik azt.

E rablótanya, mely nincs akkora, mint a Bakony, sőt még a székelyföldi Rikánál sem nagyobb, az európai hatalmak kölcsönös megegyezésével külön önálló államot képez „Manacoi hercegség” — „Principauté monégasque” név alatt. Különben szöröstől-bőrtől benne van Franciaországban, miként benne van egy picike kis nyű egy szép nagy almában.

Miért önálló ez az állam, miért szue-

rén annak fejedelme Carolus? Ki tudna erre felelni! Hát a harcra miért fájja fel a pontyot, és miért nem bántja a pióczát? Vagy talán a monacoi hercegek őrségi nemzetségében a monarchikus elvet kívánják tiszteltben tartani?

Annai bizonyos, hogy egy monacoi séta jóízűen csiklandoztatja az ember nevető izmait. Könnyű dalokat füttyögecsve a Gerolsteinből, a Kishercegből, vagy Methuzaalamból — két órai kényelmes séta alatt megkerüljük az egész — hercegséget. Nincs olyan parasztgazda az Alföldön, ha csak egy kis hája ereszkedett, hogy birtokalegalább négy-szer akkora ne volna, mint ez a hercegség.

Igazi — operette hercegség ez; de igazán, és nem színpad. Nem a tréfálkozó Offenbachnak köszönhetjük ezt, hanem a komolykodó diplomatiának.

Sétálközben az a kiváló szerencse ért, hogy épen akkor érkezett meg Párisból az operette-herceg.

Mi szegény halandók a Burg udvarán ólálkodtunk. Az operette-vár fokán hat operettegyű tátongatja öblét a tenger felé. No jaj neked tenger!

A kapunál 24 díször operette egyenruhában készült egy hatalmas salvéra.

A 32 tagból álló udvari zenekar rázenditi a „son Altessé et Serennisme de Prince de Monaco” — indulót. A félelmetes ágyuk megezőlálnak. A marsch-lok, pohárnokok, konyhamesterek, lovász-mesterek, kamarások, koronaőrök, asztalokok, tárnokmesterek, valamint a Hof-titeltaxen-fond főigazgatója, az udvari gen'd'armes-

ok és az idegen államoknak itt akkreditált diplomatai testtlete megjelennek a kapu szarványai előtt. Lehetnek annyian, mint a kolozsvári színház khoristái együtt a nótágokkal. Sőt talán még egy kolozsvári ballet is kitölt volna belőlük.

A rémletes ágyuk e közben egyre dörögnek s a hercegi induló egyre harsog. A házak tetejére tűzött díszszázlok hercegi színeit lágyan kapkodja ide s tova az enyhe tavaszi szél. Boldog polgárok arca mosolyog az udvaron, épen miként Laboulay Pudlife-jedelmében a Tulipán dinasztia házi ünnepele alkalmával.

Megvallom, hogy én is mosolyogtam.

Végre, midőn a 12-dik lövés is eldörült s midőn a fejedelmi indulót — mely egy személyben marsch is, hymnusz is, gavotte is, czeperlpolka is — épen 12-szer ismételik; és midőn a szél legelőnkebben lengeti a zászlókat s midőn a főudvarmester egy titokzatos kézszorítást vált monsieur Blancnak, a jatekbank igazgatójával, a kinek mellét 12 monacoi érdemjel dekorálja, s a ki e jelentőségteljes kézszorításból némi alaposággal következtetni bátorodik, hogy holnap a Muzeum megnyitási ünnepélyén meg fogja kapni a „Mediterranne” ordót is, mely grófi rangra és exzellenziás címre jogosít — mondóm, e jelenlétegteljes pillanatban — nemcsak a tenger lett tükörsima, hanem Carolus fejedelem is herobogott egy landaueren két udvari lóval, melyek közül az egyik a kétségbeesésig strupirt volt.

Mindenki ordít, mindenki ujjong, csak a buta hegyek nem lelkesülnek. De a mona-

coi polgármesterek egy szájról-azájra adott mentegető magyarázata szerint a hegyeknek e különös magatartásából nem illenék antidinasztikus tendenciákra következtetni.

Az ok egyszerűen az, hogy ezek a hegyek már régiek; majdnem olyan régiek, mint a monacoi hercegnek felségeen uralkodó családja. E szerint megvénültek, s jelenlegi közömbösségtől az aggsággal járó kedélyl fásulásnak róható föl.

Részemről, mint jó magyar ember, teljesen meggyugodtam e kielégítő magyarázatra, s többé nem vádoltam a hegyeket.

Ezen operette-fejedelmékneg van szuverénje, van udvartartása, vannak nagy követei a bécsi, pétervári, berlini, londoni udvarokról, van hivatalos lapja a „L'clair de Monaco” — és félhivatalosa a „Journal de Monte Carlo”, melyeknek élén másnap a fejedelmi szerencsés megérkezés, a Blanc urnak és másoknak kegyelmesen és díj nélkül adományozott titulusok és érdemrendek és három boldog halandónak napolyi, genuai és milánói főkonzulokká történt kinevezése örömeteljesen regisztráltak.

Nem tréfálkozom szerkesztő ur, valóssággal így van.

Csak azon csodálkozom, hogy Milanón és Genuán keresztül utaztunk a minap s mi nem vettük észre azt a nagy úrt, melyet ott akkor a monacoi főkonzulok hiánya kétségkívül okozott.

Ez az aggasztó úr meg van Budapesten is. De reméljünk minden jót, semmi okunk sem lévén abban kételkedni, hogy ez a fontos momentum nem kerülendő el a reform-

ezredes oda kiált az éneklő hölgynek: „Deutsch singen Sie, wir verstehen diese barbarische Sprache nicht.“

F. honvéd főhadnagy a sértő szavak hallatára rendre akarta utasítani a magyar nyelvet így meggyalázott ezredesét, de azok a honvédtisztek, a kik a közös hadseregtől jöttek át, ebben a szándékban megakadályozták. A főhadnagy ugyanazon év október havában már nyugdíjban volt és nem sokára a nyomor és nélkülözés megölte a szerencsétlent.

Szolgalhatunk még más adattal is.

A bécsi hadiskolába évenként 3—4 honvédtisztezt szoktak küldeni. A 80-as évek közepén történt, mikor már báró Fejérváry volt a miniszter, hogy a bécsi hadiskola parancsnoka a nála jelentkező honvédtisztek előtt a következő szavakat mondotta: „Azoknak, kik a honvédségnél nyerték első kiképzésüket, nem sok reményt nyújthatok arra, hogy itt a vizsgálatot sikerrel kiálják.“

Ezekkel a honvédtisztekkel egy időben felvezényelték egy a hadseregtől áthelyezett aleutas tiszteket is a hadiskolába, a ki azelőtt állandóan mint raktártiszt működött, a mi nem arra mutat, hogy valami nagy katonai kapacitást sejtettek benne. A honvédségnél első kiképzésüket nyert honvédtisztek az év végével meg is buktak; de a raktártiszt, a ki a hadseregtől jött át a honvédséghez, sikerrel végezte a hadi iskolát.

Mikor ezt az eljárást a megbukott valószínű honvéd tisztek a miniszteriumban szóba hozták, azt érték el, hogy részben ki kellett lépniük a tetteleges szolgálatból, vagy be kellett ismerniük, hogy alaptalanul vádaskodtak.

Ime még egy negyedik eset:

Egy honvéd százados magyar nyelven, tehát szolgálati nyelven adta be jelentését egy hadseregbeli ezredesnek, s az ezredes ismételt felszólítására is vonakodott német jelentést tenni. A törzstiszti tanfolyamon e miatt a csúkyossága miatt megbuktatták.

Igy szerzett báró Fejérváry honvédelmi miniszter elégtételt azoknak a honvédtiszteknek, a kik a hadseregbeli által inzultáltaknak.

Székely József esete.

Budapest, jan. 26.

Szabálytalanságok, önkényes katonai intézkedések egész sorozatáról vett ma tudomást a Ludovika-akadémia tanári kara Székely József tartalékos honvédfőhadnagy fejelemlyi ügyében.

A legelső szabálytalanságot a beavattott abban az eljárásban fedezték föl, hogy a fogoly honvédtiszteket szolgálati uton irásban betérjesszettek valamennyi kérdésüket szóbelileg intézték el, hogy a tagadó szellemmel hozott határozatoknak vizsgálata vagy panasz eseteire semmi biztos nyoma ne legyen az irattárban.

Szóbelileg utasították el egyebek közt a fogoly az intézeti fűrdő használatára vonatkozó írásbeli kérdését, sőt szóbelileg közölnek vele most már minden névvel nevezendő felsőbb rendeltetés is és pedig rendszeresen alantabb közeg által.

Mint hogy a határozatok, intézkedések, rendelkezések szóban való közlésére egyedül az intézet parancsnoka illetékes, ezt pedig eddigelé nem a parancsnok, sem a segéd tiszte, hanem az intézeti orvos, vagy valamelyik más intézi tiszte végezte; Székely főhadnagy kérelmet intézett a parancsnoksághoz az ide vágó szabályok megtartása iránt.

Székely legújabb két írásbeli folyamodására kapott szóbeli választ.

kabinet figyelmét. És ha elkérülne is a többiekét, szerencsénkre ott van Tisza Lajos gróf, kinek hazafias erélye bizonyára megoltalmazza, Magyarországnak e pontnál rejlik nagy érdekeit.

Az operette államnak van szervezett justiciája is. Az első folyamodás az az áll a fejedelm által kinevezett bíróságból szóbeliséggel és egyes bírói rendszerral. A főbírval a fejedelmi kúriához történik, mely végérvényesen dönt.

A közigazgatási funkciókat itt a rendőrség teljesíti, mely szakmák szerint felsőbb viz-út-park-építész-tűz-iskola-templom-köztisztaság-kihágás és szegényügyi hatáskörre. Az árvaügyet egy társadalmilag szervezkedett árva ház kezeli, melynek hatósági jogköre van. A víz-út és építési osztály főnökei mérnökök.

Posta-távírdó és vasuti szolgálatot nem kellett berendezni, mert hiszen az egész fejedelemségnek hosszúsága három kakaslépés, szélessége másfél kakaslépés. Ezt a szolgáltatott Franciaország teljesíti.

Ilyen a szervezet.

E szervezet kétségkívül pénzbe kerül, mert az adminisztráció, minden vonalon kifogástalannak látszik. Az építési rend, a vízvezeték, a világítás, az utak gondozása, a köztisztaság, a csatornázás — bátran mondhatom — megütik az ideális mértéket. Valamint pénzbe kerül a diplomácia, az udvartartás, a diszörzés, az igazságszolgáltatás, a három iskola, a középiskola, a négy templom, a kertek fentartása, a múzeum és a színház is. Az évi kiadás kerekén meghaladja 3 milliót.

Egyik kérése, a melyet már napok óta ismételt, az volt, hogy az intézet kertjében, az orvos társaságában, naponként egy félórát sétálhasson. Kérését nem akarták teljesíteni, de folyamodására, melyet az orvos szakvéleménye is támogatott, megengedtek neki a félórát sétálni szabadban. Erre az orvos szerint egészségi szempontból komolyan szüksége van a fogolynak, annyival inkább, mert egy hete már, hogy nem volt kiinn a szobájából.

Másik kérése a fogolynak oda konkludált, hogy az intézetben fogadott lakását február elején hagyhassa el a szobafogság hátralevő tizenöt napját új lakásán tölthesse. Lakását ugyanis a Ludovika-akadémia új épületében a fogoly főhadnagy már régen fölmondotta — a mint kérelmében előadta — február elejétől kezdve azért nincs ott neki „jussa“ lakni, mert akkor a honvédtiszter fölmentő rendelete szerint a Ludovika-akadémia kötelekéből, tehát a tényleges szolgálatból elbocsátandó és a tartalékállományba helyezendő át.

A főhadnagy idevonatkozó kérésére a parancsnokság azt a határozatot hozta és közölte szóbelileg a folyamodóval, hogy az intézetből való kiköltözést február elején nem engedi meg, hanem köteleseggé teszi, hogy február tizenötödikéig terjedő fogságát ott töltse el.

Székely főhadnagy erre azt írta vissza a tábornoknak szolgálati uton, hogy a polgári életben köszönettel venné a háziur illetékes erközségét, de a tábornok szivessegeré nem reflektál. Ragaszkodik tehát a kiköltözéshez, mert szobafogságra ítelt, tartalékos tiszte nem lehet „tényleges“ állomány fogságban, mivel a szabályok szerint a rá márt büntetést lakásán is leróhatja.

Az Emke életéből.

Az Emke mihelyt megszületett s munkásságát a közművelődés és hazafias érdekében megkezdte: az erdélyi szegény iskolák segélyezésére tetemes összegeket fordított, szövetkezve a különböző felekezetek hatóságával.

Közelebbről egyik Emke választmányi ülés határozatát hozott, hogy ezen segélyeket ezután az Emke vidéki fiókjai kézbesíték a segélyezett felekezeti intézményeknek és egyéneknek, hogy eként a közvetlen érintkezést a viszonyt bensőbbé tegye.

Lőnhárdt gyulafehérvári rom. katolikus püspök volt az első, ki e felhívásnak hazafias készséggel sietett eleget tenni.

Örvendtes jele az időnek s azon bizalomnak, melyet az Emke eddigi működésével maga iránt keltett, hogy épen most, az országos politikában napirendre került felekezeti érzékenykedés napjaiban, — a felekezetek kormányzó, a társadalommal való bizalmas érintkezés elől nem zárkoznak el, azt saját érdekükben állónak tekintik.

Az idevonatkozó közlemény így hangzik: Lőnhárdt Ferenc püspök ma értesítette az egyesületet, hogy hozzá járul ahoz, miszerint ezután rom. kath. lelkesi és tanítói segélyeket az Emke saját fiókvezetményai útján kézbesítse. A tanítói segélyeknél az eljegyzést mindig az illető lelkesi esküzi, a lelkesi segélyeknél pedig a lelkesi önkéntességük tekintetéből a püspök még az esperesi ellenjegyzéseket is teljesen mellőzendőknek tartja. A rom. kath. püspök ez intézkedésével, nagy halála kötelezte az egyesületet, mint hogy a fiókvezetmények terén, a szegényeknek adott az által ujjabb tért, s anyaszentegyház és egyesület nemzeti, társadalmi hálózata közt tette még szorosabbá a testvéri közlekedést és érintkezést.

MINDENFELE.

Kolozsvárt, január 28.

— **Képviselőválasztás lesz** nem sokára Kolozsváron. A második kerület fog választani országgyűlési képviselőt. Sigmund Dezső ugyanis, kinek Szegeden a saját neve alatt, Kolozsváron pedig mármarosai üzletmesterek nevére regálé, bérletek vannak, részint elfoglaltsága miatt de főleg a képviselői inkompatibilitásnál fogva, mint mondják a képviselői mandátumot letenni szándékozik. Az új képviselő választás mint hírlak rövid idő múlva napirendre kerül.

— **Színházunk állami kezelése.** Mint jó forrásból értesülünk, Hieronymi belügyminiszterrel tegnapelőtt leirat érkezett a kolozsvári nemzeti színház intendánsa gr. Bély Ákos urhoz és az ellenőrző választmányhoz, melyben a miniszter arról értesíti, hogy a színház állami kezelésbe vételének ügyét tanulmány tárgyává tette — a Ditrői igazgatóval három évre tervezett szerződést csak egy évre kötötte meg. Most tehát mégis reményünk lehet arra, hogy a kérdés végre a közöshöz megfelelő megoldást nyer.

— **Esküvő.** Gróf Csáky Zsigmond m. kir. eszendrő-hadnagy, jan. 31-én (kedden) vezeti Kolozsvárt oltárhoz Apáthy Ilona kassaszonyt, öz. Apáthy István kedves leányát. Az esküvő kedden délután 4 órakor lesz, a kegyesrendiek bel-tordautczai templomában, a hol Biró Béla apát-plébános adja össze a fiatal párt.

— **Hideg.** Ma reggel 20 C. fok volt a hideg, délelben 16 fokra szállt le. Az emberek dideregve járnak kelnek mindenfelé a recogó ropogó fagyos utakon. A szegények tűnek és szenvednek most sok hideget.

— **A sör és a bor ára** újítól fogva tetemesen leszállo. A sör hektóliterenként 4 fital lett olcsóbb, — mindazonáltal a vendéglősök csak régi árban adják italukat, azaz a kifogással élve, hogy még az ó-évről is van sörkészlet. Ez a kifogás nem is annyira kifogás, mint ravasz fogás.

— **Kötőköt** rendezett tegnap este a kolozsvári hölgyek házbersegélyző filléregylete Kiss Sándor ur kereskedelmi akadémiái igazgató és szeretetreméltó neje vendégszerető házában. A köteke kiválóan elegáns és népes volt, melyen az elnökön kívül a tagok javarésze megjelent. Az egybegyűlt fiatalok a jelenvolt szébbnél szébb leányok öröme, tánczot is rögtönzött, mely akár egy kisebb „bál“-nak is bevált volna, mert a négyeseket 15—20 pár tánczolta. Jó kedv s kitartás tekintetében pedig hiány épen nem volt. Félkérés folytán Farkas Sándor mulattatta a közönséget egy kis humoros szavallattal; a Gál István ker. akadémiai hallgató komoly szavallata szép hatást tett. A minden ízében kedélyes és sikertült mulatság éjfélig tartott s a szegények részére is szép összeget hozott.

— **Az ám!** — mondja Harry szárazon. Ha a maga rendelkezéseire állottak volna a dolgok, maga sokkal jobban igazította volna el azokat az ő számára.

— **En nem tartom jónak,** hogy egy embernek mindene legyen — válaszolja Laura érzélgős hangon.

— **En látok valakit,** aki egész idő alatt nagyon csendesen viselte magát s e fontos kérdés felett nem adott véleményt — mondja Maud.

Egy pillanatig nem veszem észre, hogy Maud az én szerény és visszavonuló egyéniségre céloz, de csak hamar látom, hogy nem vagyok többé figyelmen kívül hagyva. Talán sokkal fiatalabb vagyok mint hogy valaki a jelenlevők közül a véleményemmel gondolna!

Mig e pontra nézve függőben vagyok, megkönnyebbüléssel hallok, hogy az órá ötöt ütött.

— **Jöss velem?** — kérdi Maud, a káromat megfogva, Valamit akarok kérdezni tőled.

Az a rettenetes gondolat, hogy talán azt kérdezi meg tőlem, hogy hány éves vagyok, megfagyaszítja a vért az ereimben. Érzem, hogy csak egy a felfedezés szégyenétől rettegő család tudhatja azt, mi az, valóban nyomorultnak lenni. Nagyon valószínű, gondolom, néma gyötrelemben, hogy megérkezem óta mindig gyanítja a valót, Érzem, hogy a felfedezés közel van.

XII.

Elmult hat óra, és én a saját szobámban a tűkör előtt állok, hiábán igyekezve firtjeimet egy kissé tisztességesebben rendbe hozni.

Még mindig felfedezetlen csald vagyok — egy szagban levő impozitor. Maud csak azt kívánta, hogy egy napra vigyen haza

— **Korcsolyázás.** A korcsolyázás a beállott hideg miatt nagyon lanyhán megy. Alig egy-két komoly sportman üzi a sportot a sétatéri jegen. Kevesen teszik ki füleiket a megfagyás veszélyének a különben egészséges téli sport kedvéért. A holnap napon, ha az idő engedni fogja, zene fog játszani a sétatéri jégpályán. Február másodikára nagyobb szabású jégünnepélyt rendeznek.

— **Színház.** Tegnap este a „Szoknyás hölgy“ című operettet Dreyfuss A. egy felvonásos csinos vigjátéka előzte meg, a mely pompáson mulattatta a közönséget. A jóízű vigjáték kiváló előadásban lett bemutatva. K. Gerő Lina, Hunyadi Margit, Gál Gyula és Ráthonyi Ákos, valamennyien művészi magaslattal állottak. És különösen Ráthonyi Ákosnak vágott ez este szerepe művészi egyéniségbe. Pompás volt mindvégig s úgy ő, mint Gál Gyula nyílt jelenetben is tapost arattak. A vigjáték után a „Szoknyás hölgy“ Borsay operettjét adták gondos előadásban. Foriss, Pusztai és Szeremi ma is sokat mulattattak a közönséget. Pálffy Nina és Farkas József szintén tetszésben részesültek, valamint a többi szoknyás hölgy is.

— **Gyorsvonat kérése.** Vasuti szerencsétlenség merült fel a Budapest felől jövő gyorsvonattal, melynek reggel 6 órakor kellett volna megérkezni. A vonat összeütközött egy tehervonattal, melynek egy ember élet is áldozatul esett. A gyorsvonat e miatt Budapest felől csak d. u. 4 órakor fog a kolozsvári pályaudvarba beérkezni.

— **A vonat összeütközése** vonatkozólag újabb a következő értesítést kaptuk Az 1866 sz. debreczeni személyvonat és egy teher vonat között Kisujtás és Karcsag állomások közt történt s e miatt az 502 sz. budapesti gyorsvonat P-Ladányból mintegy 9 óra késéssel szenvedett; Kolozsvárról azonban a vonat elmaradása végett újonnan itt összeállított szerelvényvel a rendes indulási időben elindított Brassó felé.

— **Felolvasást** fog tartani a Dávid Ferenc egyet február 5-én (vasárnap) d. u. 4 órakor, s ezután az unitárius egyházi tanácssteremben, (unitárius fiókula épülete földszint). Felolvasók lesznek dr. Brassai Sámuel és Kozma Ferenc. A felolvasás nyilvános.

— **Törvényeségi tárgyalás** volt ma délelőtt a kolozsvári kir. törvényeséknél. A tárgyalást Morár Péter darabont ellen vezették, ki Buci László külmonostor utczai fűszerkereskedő és Dávid Marit a fűszerüzletben késél megátadta és rajtuk testi sértéseket ejtett. A törvényesék 1 havi fogságra és a költségek elmarasztalására ítélte a vádlottat. A fogságot, tekintettel arra, hogy vádlott decz. 3. óta ül, kitöltöttnek vette a törvényesék.

— **Az egeresi vérengzés ügyében** ma kezdődött a végítárgyalás a kolozsvári kir. törvényeséknél. A tárgyalást Becsek törv. széki bíró, mint elnök vezette. Bírák voltak: Dr. Issekutz és Mikó Imre. A vádló volt dr. László Aurél kir. ügyész. A vádlottat, Kovács Misit, Pap Elek ügyvéd védte. A tárgyalás déli fél egy órakor vette kezdetét s a délutáni órákban is folytatták. — Az egeresi bűntény és szomorú története — mint olvasóink is tudják, — a nyáron folyt le az egeresi vendéglőben, hol az uri mul-

magával. Ugy intézkedett, hogy ma este haza megy, Boldát hagyva maga helyett és megígérte Andelynének, hogy holnapután visszajön a mi társaságunkhoz, midőn egy fiatal leánykát is vissza fog hozni — mondá — a kit nagyon megszeretett — az az: engemet.

Andelyné örömlen látszik, hogy egy barátnét találtam; anyám mosolyogva egyezik bele a Maud indítványába.

Midőn öltözködésemet bevégeztem, az anyám szobájába sietek és Stellét vele az ablaknál ülve, bizalmas beszélgetésben találom. Az anyám arczán a megkönnyebbülés kifejezése van és ebből azt következtetem, hogy a testvérem koros udvarlójának a sorsa el van döntve.

— **Hogy állsz Voysey urral?** — van bátorságom kérdezni, amint egy reám váró csekély dolgot elvágok.

Stella hidegen mosolyog és nem szól semmit, amár a szemében látom kérdésemre a választ.

— **Majd meglátjuk** — mondja az anyám büszkén. Bár kihez menjen Stella, reményem, hogy az méltó lesz hozzá.

Eszembe jut, hogy nem olyan nagyon régen bár minő házassági ajánlat — még egy falusi papé is — pedig Stella gyűlöli a papokat — szívesen lett volna fogadva; de nagy bölcsen hallgatok.

— **Gerti, te azt gondold,** — mondja Stella felém fordulva és szembe nézve velem — azt gondold, hogy én Voysey urhoz megyek, ha módomban van nálánál tizazerte jobban választani? Megmondjam neked, hogy hogy állok vele, vagy nem?

— **Azt hiszem,** hogy kikoszarotad — válaszolom ügyelenül.

— **En pedig azt gondoltam,** hogy ez időre nagyon jól ismerhetnél engemet. Nem vagyok időtálló! — válaszolja Stella, régi modorának az élességéhez visszatérve.

tozokat megtámadták a parasztok és Sütő György és Accipe vasuti hivatalnokokat nemcsak elverték, hanem Sütő Györgyöt késéllel össze is vagdalták annyira, hogy sebeibe a kolozsvári kórházban bele is halt.

— **Halál a vasutnál.** A kolozsvári pályaudvaron tegnap este egy szerencsétlen kocsi tologatót zúzott össze a gőzmozdony. Feje a szó szoros értelmében szézszerencsétlont. A balesethez kivonult mentők a tölték megszokott gyorsasággal jelentek meg, fájdalom azonban, csak a halált konstalták. Az elgázolás tegnap este 8 és 9 óra között Kolozsvár állomáson akként történt, hogy Péter M. kocsiutó utasítászerint a tolt kocsi előtt haladván, saját vigyázatlansága következtében elesett és a járművek kerekai alá került, hol összeszuszatván azonnal szörnyet halt.

— **Tréfás farsangi estély.** A kolozsvári dalkör február 5-iki estélyének mdsora a következő: 1. „Népfelkelők“ tréfás kántáté Molnár Lajostól, előadja a dalkör. Magán-szerzők: Giraik Gyula, Szilágyi Ferenc, Kerekes István, ifj. Propper Ferenc és Antal József urak. 2. Chopin I. Balladája zongorán előadva Csizsér Viktória kassaszony által. 3. A vándorzenekar, vagy az öt félreismert lángész, humoros jelenet, előadják: Kerekes István, dr. Gergely Albert, ifj. Propper Ferenc, Karb János és Hadházi Sándor urak. 3. Komoly előadás Farkas Sándor ur által. 5. „Kártya-négyes“ tréfás mazurka Magurányitól, előadja a dalkör. Kezdetepontban 8 órakor. A hangverseny nyomban táncz követi. Belépő jégylek a meghívó előmutatása mellett Horatsik J. főtéri üzletében váltathatók. Személy-, ablak- és karzati jegy 1 frt. A rendező bizottság főkéri a hölgyeket, hogy egyszerű öltözkében szíveskedjenek megjelenni.

— **Szégelyjék magukat** a következő cégek: Dávid Fuchs Manufactur-, Nitrnbergers, Galanterie-, Kurz-, Wirkwaren-und Garne en gros Geschäfte, Karlsruhe, Jantel Kahan's Erben Nassod, Siebenbürgen. Bethlener Kunstthl-Gesellschaft Friedrich Goldschmidt & co Ezek a t. cégek magyar testületekkel sem tartják érdemesnek magyar cégfeliratokkal érintkezni. Pedig a magyarok pénzéből élnek és gyarapodnak. Szégelyjék magukat.

— **Tudomásul.** A Fröbel gyermek-kerti 50 frt névértékű részvényeket a városi házi pénztár darabonként 25 fitalt beváltja. A beváltási idő meghosszabbítottat 1893 év május hó 1-ig. Továbbá figyelemztetnek az összes részvénytulajdonosok és pedig nemcsak azok, kik részvényeiket ily módon beváltani akarják, ha nem azok is, a kik a tiz éves soroslásra tartanak igényt, hogy részvényeik május hó 1-ig a főszerzővő hivatal által láttamoztatassák, hogy eként a még forgalomban levő összes részvényeket nyilván tartásba venni lehessen.

— **Közező Antal** jeles cigányprimásunk zenekarát, mely eddig is nagy kedveltségnek örvendett s a közönség elismerését kivívta, kiegészítette egy néhány új taggal, kiket Kecskemétről szerzödtetett. Az így kiegészített — teljes zenekar, mely most már 14 tagból áll, s melynek most már az a speciálitása is van, hogy két cimbalmos játszik vele, hétéfőn mutatja be magát Nagy Gábor éntermében. A jó zenét kedvelő, mulató közönség pártolással felhívjuk a zenekar zeneestélyére.

— **Adomány a mentő egyesület részére.** Dalma i Géza bankigazgató ur 25 frtot adományozott a kolozsvári mentő egyesület részére, mely nagylelkű adományt az egyesület elnöksége halás köszönetét nyilvánítja.

— **Stella,** holnap este ezt a halvány rózsaszín ruhádat vehetnéd fel, — inditványozza az anyám, aki a szekérenben levő ruhákat sorra nézegeti. Ez a legszebb ruhád.

— **En is azt gondolom,** mondja Stella, azt vagy a kéket.

— **Miért?** talán egy rendkívül fontos egyéniség érkezik holnap? — kérdem, tudva, hogy Stella azt a rózsaszín ruhát különös alakmakra tartotta fel.

— **Sir Lydiard Ernő** várják — válaszolja a tetvérem, hidegen nézve az arcomba. Te nagyon jól viselted magad a ruháid felett és én nem lélektelestettség érzék irántad, tehát megmondom neked, hogy lady Lydiard szándékozik lenni.

— **Es ha ő nem — nem talál — téged —** dadogom, aztán elhallgatok nem tudva kérdésemet befejezni.

— **Ha nem talál engem szeretni?** Gerti, csak mond ki bátran, ami a nyelved hegyén van! Jó, abban az esetben Voysey urhoz térek vissza. De soha sem megyek vissza a londoni szállásunkra. Azonban Sir Ernőnek tetszeni fogok.

— **Édesem,** nem ünhitség e tőled így beszélni? — mondja az anyám egy kissé idegesen.

— **Ö mindenben egy véleményen van** Stellával, — de nem bir Stellának azon tulajdonságával, hogy mindent a maga nevénevezzen.

— **Nem mondom-e** ugyan ezt már előbb? és nem vagyok e mostan kétszeresen igazolva? válaszolja Stella, sugar alakját kiegyenesítve.

— **Nem mehetnék e** férjhez Hamerton Fillephhez, holnap ha akarám? S ha nekem úgy tetszene, nem költöhetném e a Voysey ur pénzét, mielőtt a falevelek lebullanak? Így van-e vagy nincs?

(Polyt. köv.)

— **Közgyűlés.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 1893. évi január hó 31-én (kedden) d. u. 4 órákor közgyűlést tart.

— **Gyászír.** Pap Ernőné, született Osztián Lenka 1893. január hó 27-én, éjféli 11 órákor, életének 26-ik és boldog házassága 8. évében, hosszas szenvedés után Kolozsvárt meghalt.

— **Farsang.** A „Szászsebesi Magyar Casino” könyvtára javára 1893-ik évi február hó 1-én az „arany oroszán”-hoz címzett vendéglő helyiségeiben Horváth Tholdy Lajos gróf csinosai alapító tag, országyűlési képviselő védnöksége alatt zártkörű casinóból rendeztetik.

— **Színészet Déván.** Egri Kálmán színházvezető társulatával megkezdte szereplését Déván, hol nagy bérlettel várta a közönség. Színe kerülték eddig: „A sárka csikó”, „Diurnista”, „Kisasszony feleségem”, „Hün-utódok”. A közönség az első darabban sokat tapsolt. Egri, a kintű népszínmű-játékost, az utolsó darabnak pedig szép díszletei és gondos jelmezei kellettek feltűntek. A társaság kiválóbb erői: Rónai Karola, Horvák Vilma, Ferencziné és Darócziné, továbbá Egri Kálmán, Bérczi Gyula, Hesi Lajos, Ferenczi Béla, Rajz Ödön, Kertész Aladár és Boér József. A színe körül újdonságok közt vannak: „A dragonyosok”, „Kapi-vár”, „Két szerelem”, „Apja lánya”, „Kis madaram”, stb.

— **Boldoggá avatás.** E hó 22-én délelőtt 10 órára a vatikáni bazilika felső aulájában ment végbe Bianchi Xav. Ferencz Mária barbanita atya ünnepélyes boldoggá avatása. A boldoggá avatott 1443. decs. 2-án született Apinóban s meghalt 1815. jan. 31-én Nápolyban. A nagy aulát az alkalomra fényszen földszittették és kivilágították. A két képet, melyen a boldognak két csodálatos volt ábrázolva, Cremonini Lajos festette. A mise után megtörtént a boldoggá avatás kihirdetése.

— **Vitás templom.** Filippopolban a bolgár negyedben — mint a „Pol. Corr.” írja, — van egy Szt.-Nehela nevű templom, mely ugyan bolgár pénzen épült, mégis a görögök tartották eddig birtokukban és a bolgároknak messze kellett fáradozni, pedig a görögök száma csak 192. Ennek következtében a templomot végleg a bolgároknak adták át.

— **Ágyuk hegyre vontatása.** Svájcban a Gotthard-erődítések hadmérnöki főnöke, Pfund alezredes, meg akarta állapítani, mennyire képesek az ágyuk a gyalogságot hegyi utakon követni, a nélkül, hogy a háborúban rendelkezésre álló eszközökön kívül másokat is igénybe vegyenek. Ez célból 12 centiméteres ágyukat egy 2150 méter magas hegyre szállították. A hegy tővéhez a közönséges hegyi utat használták; onnan a még 50 méterrel magasabb csúcsra az esés irányában a legnagyobb akadályok eltávolítása által 1100 méter hosszú csuszató pályát készítettek, melyen 100—100 méterközött pihenők létesítettek. Az 1450 kgr. súlyú ágyút szétszedve, szánokra rakták és azt az üteg legénysége fokozatosan felhúzták. Megállapították, hogy másfél nap alatt 200 emberrel több tizenkét centiméteres ágyút lehet 500 méter magasságra szállítani; az előkészítő munka ezen időbe már be van számítva. Az összes költség, mely tulajdonképpen csak a csuszató pálya előállítására esett, 500 frank volt.

— **Hölgyek gyűlése.** Tegnap délután 4 órákor a kolozsvári jótkönyv négyzet br. Bánffy Albertné lakásán igen népes gyűlést tartott. — Jelen voltak Albach Géziné, Aubin Károlyné, Barcsay Domokosné, gróf Bély Ákosné, gróf Esterházy Jánosné, Farnes Elekné, Geréb Mártonné, Inczédy Samuella, Kornis Vilma grófné, Kiss Sándorné, Pál Gyuláné, Pataky Istvánné, Pisztory Mórné, Placsek Károlyné, Sigmund Dezsőné, Szacsavay Sándorné, Szász Domokosné, Szacsina Géza és Zeyk Dánielné urasszonyok, Szacsina Géza és Fekete Béla titkár. A gyűlésen több fontos dolgot intéztek el.

— **Hírlap-museum.** Aachenben van egy hírlap-gyűjtemény, mely a maga nemében a leggazdagabb a mindenféle országbeli és exotikus újságokkal. Gerában Janke-lorics Józsefnek szintén van egy ilyen vállalata. Ez a magángyűjtő eddig már több mint 6000 példányt gyűjtött. Ebben a gyűjteményben nem csak Európa összes országainak lapjai vannak együtt, hanem az amerikai, afrikai, ázsiai és ausztráliai lapok is mind. A gyűjteményben ötven különböző nyelv van képviselve. Van kínai, japán, indiai, malaj, singhalé, arab, örmény, török, keff stb. exotikus nyelvű újság. Megvan ebben a gyűjteményben a világ legnagyobb lepedő-újsága, a The Illuminated Quadruple Constellation, de megvan a legkisebb formájú lap is, az El Telegramma, melyből 200 példányt lehet rákenni az előbb említett rengeteg újságra. Tulajdonképpen ennek a gerai magánvállalatnak utáizata Fornbeck magánvállalata Aachenben.

— **Az élet drámáiból.** Venezuelából írják a következő történetet: Egy előkelő családból származó caracosi fiatal ember, José Boleros, elcsábított egy nagyon szép leányt, akinek házasságot is ígért. A boldogság csak rövid ideig tartott. A szép Mária egy napon megtudta, hogy a szeretője egy gazdag leánnyal jegyet váltott. Megkérdezte az ő Jósától, hogy igaz-e a hír, s midőn Jósé megerősítette, elhagyta minden sző, bucsuzás nélkül. Két hónappal később a megerősített leány egy gyermeknek adott életet, a midőn azt elhelyezte vidéken, visszatért a fővárosba valamint foglalkozást keresni. Ugyanakkor kintt Venezuelában a polgárpárbor, s a fiatal Boleros, esküvőjét elha-

lasztva beállt a kormány csapatai közé. A mindenképp elhagyott Mária ugyanakkor betegápolónak vétette föl magát, — s egyszer találkoztak a kórházban: a két régi szerető. — Jósé, mint sebesült a leggondosabb ápolásban részesült s aminő fokban gyógyult, olyan mértékben igyekezett régi szeretőjét ismét meghódítani. Mária sok ideig a legnagyobb hidegséggel fogadta Jósé ígérezeit, míg egyszer, a mint kint ültek a kórház előtti padon, lágyulni kezdett — s karjaiba dönt a hűtlen csábítóknak. Egyszerre azonban kiszabadította magát az ölelésből s így szólt: „Jól van, — ha igaz, — a mit esküszöl, akkor irj azonnal menyasszonyodnak, hogy öt többé feleségül nem veheted el.” Jósé nem felelt semmit, de olyan sajátságosan mosolygott, mely megerősítette a szegény leánynyal a cavallero egész gondolkozásai módját. Erre az ápolónő villámgyorsan előrántott ruhája alól egy tör, — azt teljes erővel beledöfte Jósé mellébe. „Még sem veszed feleségül!” Caracosban ez az eset óriási feltűnést keltett.

— **A telefonos kisasszonyok helyett.** A telefonos közönség sokszor haragszik a telefonos kisasszonyokra, a kik a csöngetésre késedelmeskednek, vagy nem azzal csatolják össze a telefont, a kivel beszélni akarunk. Ezen Strowger mechanikus segíteni tud, a telefonozó összekapcsolhatja magát akárkinek a telefonjával, telefonos kisasszony segítségkeze nélkül. Strowger Indián állam La Porte városában már ily automata készülékkel el is látta a telefonokat. Az egész egyszerű. Ha például a 123. telefon-tulajdonost akarja valaki szólítani, a telefon berendezésén levő gombok közül megnyomja először a százast, aztán kétszer a tizest és egyszer a háromast. Ekkor a 123-ik számú telefon csöngetni kezd, és úgy mintha a telefonos kisasszony csatolta volna össze.

— **Hadizenet a modern házaságnak.** Lord Queensbury a napokban előkelő közönség előtt felolvasást tartott a londoni Princess Hallban ily címmel: A házasság s a két nemnek egymáshoz való viszonya. Felolvasásában azt fejtette a nemmes lord, hogy Európában az egynejdsg a legtöbbszőr nem egyéb titkolt többnejdsg-nél. Ezen az állapoton, mely házugságon alapszik, változtatni kell. A változtatásra azt a módot ajánlja a lord, hogy minden férjnek álljon jogában két vagy több feleséget venni, kivált akkor, ha az első feleség bármily oknál fogva, nem egyéb, mint „barát-nő”. A nők is jogában állhat bármelyik barátját felszólítani, hogy ossza meg vele a feleség szerepét. Viszont ha a nő kívánna több férjet, akkor el kell válnia férjétől s ám lássa, hogyan tesz szert a férjek nagyobb számára. Az elvást mindenestre meg kell könnyíteni. Mindezeket a dolgokat nagy ékes-szózással, helyyle-közszel bibliai idézetekkel fűszerezve adta elő Lord Queensbury, sőt hivatkozott istenre is, azt állítván, hogy épen azt akarja, a mit ő. Az idők jele, hogy az előkelő társaságban sokan voltak, a kik megtapsolták a lord fejtegetéseit.

Czigány monolog.

Jájájáj apám lelkem! Vige ván a nemzetsigne; vige ván a beesiletné; vige ván a bándának, vige van egész czigány országnak.

Ugy kell lenni apám lelkem, mert hát miért írának esze-vissza minket? Felírják a vén mámit, az öreg dadét, a purdét, hogy legyen nekünk kámpez. It puffad az okulárés kapitány és felírja a hegedűt is, a bögöt is, a cimbalmot is, hogy tenném a képre fotográfiámat. Eriggy már a pusztiba! Dzsáváj a városánál, ne rontsd itt a lebegő ajért!

Dikk dadé! Hogy kevéjkezik a nagy hivatalba. Még a rendőr ur is, hogy felfujta magát. Járna kia szeme mint az asztal fiókja. Még a rajkomat is felírták. Jáj apámé! Három rajkom van, de csak kettőt írtak fel mert a legszepegebbet eldugtam. Abbanem vágod a fogadat!

Azt mondják, hogy a császár irta tervénybe, hogy esze-vissza írjanak minden czigányt. Jáj szipsiges fekete náció. Nem pápász már több mándrót. Eddig egy szá-lót a czigány mint a varjmadár, most már ül a hurubában, mint a szenes csutnk.

Devlé, devlé! Ki segít rajtunk? Apám Laji! Te vagy a legfőbb vajda. Eriggyr el te Bécsnál. Ismered a császárt is, ismered a királyt is! Mond meg nekik, hogy a bándának kámpez van!

Csutelé kapitány! Hadd el már magadat a nagy irással. Ronoson ki, hogy ronoson ki! Jájáj! A mióta felírták a mámit és a rajkókat is, a vén dadét — nem fog a kezem a hegedin! Oda vagyok falustól apám lelkem!

Hát már csakugyan elakarjátok vesztetni a drága czigány nemzetséget? Beléborul a világ gyászfeketébe, mert nem fogunk többet hegedülni sem a C. durból, sem a trubadurból! Hogy álljon a görce a karjába a ki nótát csinál még, hogy puffadjon meg a neve napján!

Elmegyünk innen magunknak! Mit hogy maradjunk itt, mikor tervényt hoztok? Nem lesz itt már jó világ, mikor a czigányt is felírják a tervénybe.

Éppen, hogy teli vagyok nagy bánattal!

Apám Koczé, hogy nyáljam meg azt a ripacos pófádat. Gyere a Tufernál, — huzd el utógyára a „Raplil feeském”-et. Megfizetem a czekek!

Ávánti! Pokróczóson, nagy rongyoson!

Közönség köréből.*)

A gyéres orvos.**)

Egy kis felvilágosítás szükséges Adorján János körorvos nyilatkozatára.

Az „Ellenzék” 15-ik számában „Doktor Adorján János — különben Jenő — és elv-rokonai által közrebeosztott „nyilatkozattal,” nem arra felel és felelték, a mi az „Ellenzék” 6-ik számában el van mondva egy „csoda orvos esetről Gyéresen.” Ott az volt elmondva, a mi január 4-én ellene folytatott fegyelmi vizsgálat nyomán az általa gyógy-kezelt emberek nyilatkozata után felvan hozva, hogy tudniillik a tudós doktor a számtalan ellene beigazolt embertelen tényein kívül — még egy urnóval „Pain-Expeller” dörzs-szert itatott, — egy vérzésben szenvedő nő-nek pedig hánytatott rendelt — még pedig délelőtti időben.

Az orvos ur ezeket mit sem felel, hanem akrobatikus természeténél fogva át-ugorván a megczafolatlan tényeket, kerülőn azt, mint a macska a forró kását — produkálja kintű pártfogóinak — Furdúj Nyikuláj és társainak — nyilatkozatát, ki-kezt szakképzettségével, fluidalis szereivel, gyors segélynyújtásával, csaknem az elragadatlanság lekötészet és tíz éves haládjukat szerezte meg magának.

Hogy a tisztelt olvasó közönség is némi tájékozást szerezhessen ezen csoda orvos ügyeiről, mert jeles nyilatkozói közül azok, a kik tudják, tudni nem akarják, azoknak pedig, a kik nem tudják szükséges tudniok, hogy a híres orvosuk ellen 1891-ben az alispánhoz panasz tétetett, az alispán ellene a vizsgálatot elrendelte, a vizsgálat befejezése után 1872—891. sz. alispáni határozattal hivatal vesztésre ítélte — ezt megfellebbezte a közigazgatási vizossághoz, s ez is kimondotta — hogy ő keme bünső ugyan, de a hivatal vesztést pénzbírágra változtatta, ezek után az ügy felebbezés folytán a helygyminisiteriumhoz ment — mert az onnan elrendelt pótfegyelmi vizsgálat folytatott és foly ellene — ez az ügy jelenlegi tényállása.

Tehát csak rövid idői türelemmel legyennek a kiváló nyilatkozók — Furdúj Nyikuláj és érdek társai — míg a jeles orvosuk ügye lejár — azután egymással lehetnek és egész „Oastor és Polluxi” életet élhetnek, sőt jeles orvosoknak még életében szobrot is emelhetnek valamely szőlőhegy tetején.

— 48 —

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Országgyűlés.

Budapest, jan. 28.

A mai ülésen a honvédelmi miniszter tárczaja költségvetésének tárgyalását kezdetétek meg.

Az ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot Tóth Ernő általánosságban sem szavazza meg mindaddig, míg a hadsereg nem felel meg Magyarország állami önállóságának.

Ezután Szacsavay Sándor a függetlenségi párt tagja beszélt. A pragmatica sanctio alapján a közös hadsereget sem fogadja el mert csak közös védelmet állapít meg, de közös hadsereget nem.

Ezután Nagy István, szólott a nemzeti párt nevében és a törvényjavaslatot elfogadja de kijelenti, hogy a honvédelmi miniszter jelentése az önkéntesek mult évi tisztí vizsgáiról szomorú bizonyítéka azon aggodalomnak, melyet a véderő vita alkalmával a XIV. szakasz ellen felhozta.

Lits Gyula, a 48-as párt jeles tagja szólott esután. Lits önálló magyar hadsereget kíván s azt akarja, hogy ebben a hadseregben magyar szellem ural-
kodjék; hogy a hadsereg felel-küdjék az ország alkotmányára, a ma-gyar zászló behozassék és a tisztállásra csak magyar honpolgárok, neveztesse ki.

Lits pártja nevében határozati javasla-tot nyújtott be.

A vezényszó magyar legyen. (Általános helyeslés.)

Beszéde végén erősen hangsúlyozza az önálló magyar hadsereg felállítását s nem szavazza meg a költségvetést.

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a bekioldót illeti. Szerk.

**) Tárgyalmas miatt késott. Szerk.

Elnök esután a költségvetés tárgyalá-sát megszakította és a kérvények tárgyalását tűzte napirendre.

Temérdek kérvény lett előadva, melyek közül hosszabb vitát provokált a kecskemé-tiek kérvénye.

A kecac-métiiek tudniillik azt kérték, hogy Pestmegye osztassék két részre.

Pest-Pilis székhelye legyen Budapest, Solt-Kiskun székhelye Kecskemét.

Az ülés vagén Vajai István interpellált a muzeumi sikkasztások tárgyában.

A miniszter válaszában kijelentette hogy Csontosy az összes árok, megtéríté-sére ítéltetett s ezenkívül kisebb állásba helyeztetett.

Majláth Béla szigorú megdorgálásban részesült, más megfelelő állásba fog áthelyez-tetni s három éven keresztül fizetési pótlék-ja meg fog vonatni.

Eszel az ülés véget ért.

Bomlás a kormánypártban.

Bpest, jan. 28.

Tegnap a kormánypárt értekezletet tar-tott, a melyen megindult a régóta lappangó bomlás.

Wekerle miniszterelnök beszélt a párt-értekezleten és kijelentette, hogy a kor-mány egyházpolitikai program-mjától eltérni nem fog. Ezenkívül egyéb sarkalatos elveit is teljes egészében fönntartja.

Kérte a pártot, hogy a polgári házasa-g ellen ne csináljanak propagandát, hanem a kinek nem tetszenék a kormány egyház-politikai magatartása: az lépjen ki a pártból.

A miniszterelnök e kijelentésére azon-al kiléptek a kormánypártból: Latin o-vics Ernő, Péchy Tamás, és Szapáry László gróf.

A miniszterelnök ellen nyilatkoztak: gr. Pongrácz, Todor József és Csáky Kálmán. Ezek azonban nem léptek ki még a pártból.

Ezek után felazólt gróf Károlyi István a „Nemzet”-ben megjelent és ide vonatkozó cikik miatt, mire Wekerle kijelentette, hogy az a hirhett cikik az ő tudta nélkül jelent meg.

A lázító oláh pap.

Szathmár, jan. 28.

Lucaciú Lászlót, a hirhett, lázító oláh pópát ismét elítélték újabb lázítás miatt. Ez-uttal 2 hónapi fegházzal és 50 frt pénzbün-tetéssel sújtatt.

Öngyilkos tanár.

Temesvár, jan. 28.

Kádár Lajos, itteni ipariskolai tanár, a kit váltóhamisításért feljelentettek — meg-mérgezte magát. Kádár Budapestén járt és megpróbálta ügyeit rendezni, — de az nem sikerült. Késégbesve tért haza és véget ve-tett életének.

Bánya-szerencsétlenség.

Bpest, jan. 28.

Esztergommegyében a tokodi közsán-bányában borzasztó szerencsétlenség történt. A nevezett közsébányában ugyanis már na-pok óta ég egy mellék tárna — hanem azért a munkásokat mégis dolgoz-tatták.

Tegnap aztán a tűz átharapódzott abba a tárnába, hol a munkások dolgoztak és egy-szerre irtózatos robbanás történt.

A bányában dolgozó 200 mun-kás közül a reggel 19 halottat huztak fel és 120 munkás hiányzik.

Gabona tőzsde.

Budapest, jan. 28.

Buza tavaszra 7.40—42. Buza őszre 7.58—59. Teng. máj.—jun. 4.71—72. Zab tavaszra 5.47—48. Káp. rep. 11.20—11.30.

Érték tőzsde.

Budapest, jan. 28.

Oszt. hitelr. 320.20—90. Magy. hit. 366.50—367. M. ar. jár. 114.35. Koronajá-radék 93.65. Á. v. 297.—297.37. Rima-mu-rányi 188.75—189. Déli vasut 93. Leszámtó. bankr. 117.75.

Déltűn 4 órákor.

Zárlat: 320.80.

Idegének névsora.

— Kolozsvár 1893. jan. 28. —

Központi szálloda.

Kis János birtokos, Deés. Novák Mik-lós birtokos, Torda. Eperjesy és családja bir-

tokos, N.-Várad. Dr. Osztián Gyula ügyvéd, Torda. Weiss N. ügyvéd, Deés. Markovics Antal titkár, Deés. Kalivoda Ferencz köny-velő, Budapest. Ralh N. utazó, Bécs. Fuschsz N. utazó, Bécs. Buchabaum utazó, Bécs. Schönhofeld utazó, Bécs. Gartner utazó, Bécs. Voss Farenaz igazgató, Budapest. Jeney La-jos igazgató, Budapest.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

JÁRADEK CONVERSIÓ.

A konvertálandó

5⁰/₁₀-os

MAGYAR és OSZTRÁK

JÁRADEK KÖTVÉNYEK

és

VASUTI RÉSZVÉNYEK

BECSERÉLÉSÉT

uj 4⁰/₁₀-os

KORONA JÁRADEKRA

a közzétett prospektusban foglalt eredeti föltételek mellett jutalék és költ-ségmentesen eszközölöm.

Megrendeléseket

az uj 4⁰/₁₀-os

KORONA JÁRADEK

KÖTVÉNYEKRE

már most elfogadok és azokat a budapesti vagy bécsi tőzsdén a legutányosabban köz-vetitem.

FOLLY VICTOR

bank és pénzváltó üzlete

Kolozsvárt.

(2—4)

A kolozsvári

KERESKEDELMI BANK

a Conversio alá kerülő

5⁰/₁₀-os

Magyar papíráradék

kötvények

és

VASUTI RÉSZVÉNYEK

KICSEBÉLÉSÉT

a közzétett hivatalos hirdményben megjelölt

eredeti árukon

eszközli.

VÉGKIÁRULÁS

BOSKOVITZ ANTAL-nál

KOLOZSVÁRT.

1 drb látszó ach-romat üveggel ezelt	8 frt	most 5 frt 50 kr.
1 drb színházi lát-ométer üveggel ezelt	20 frt	most 12 frt.
1 darab utazásra szánt óroz baro-meter ezelt	12 frt,	most 5 frt 50 kr.
1 drb aranyba fog-lalt szemüvegrá-ma nélkül ezelt	7 frt 50,	most 4 frt 50 kr
1 drb rendes szem-üveg ráma nél-kül	2 frt,	most — frt 70 kr.

Ezenkívül mindennemű galanteria, holmik, bronz és bőrből. Poszjonk arany és ezüstből, párfumók, tajték és berstein áruk a lehető

legalacsonyabb

árakon kaphatók.

35 év óta

fennálló jó hírnevű üzletemet ajánlom a n. é. közönség figyelmébe.

BOSKOVITZ A. optikus, főter 23. sz. (Iparosok pa-lotája.

(1—5)

MÉG OLGSOBB LETT A SÖR!

1 NAGY PALACSK

KIRÁLY SÖR

csak 15 kr.

HIRSCHFELD SÁNDOR

főter 1 csomago-kereskedésében.

108. (1-1)

főerdész.

101 (1-x)

Prof. Dr. Bárány Kálmán, a Mária Terézia kórház igazgatója, a Medicina
Cognacról a következőket írja: A „MEDICINAL COGNAC” Salgnae & O
gyárából egy igen kitűnő erősítő zser, a melyet én minden olyan esetben, a ha
egyhatalan Cognacot, mint gyógyszer használni lehet, a legjobb eredmény
használtam s ennél fogva ajánlom. 1226. (7-x)

Készpénzfizetés mellett!!!

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsvártt, belközép-utca 33. szám.